

Силабус курсу АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка»

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Кількість кредитів: 4.

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: вівторок 14.00-16.00, ауд. 232

Рік навчання: 1. Семестр: 1.

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти та менеджменту соціокультурної діяльності Олексюк Наталія Степанівна
Контактний телефон	+380662125355
E-mail	nataliya_oleksiuk@ukr.net
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Актуальні проблеми соціальної педагогіки» спрямована на ознайомлення магістрантів з новими надбаннями в теорії та практиці соціальної педагогіки в Україні та закордоном і формування відповідних професійних компетентностей.

Структура курсу

Години (лек./се м.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1.Сучасний стан соціальної педагогіки як науки та сфери практичної діяльності.	Знати предмет та основні категорії соціальної педагогіки як науки та навчальної дисципліни; аналізувати парадигми та основні (базові) теорії соціальної педагогіки. Уміти характеризувати поняття «соціальна педагогіка», «соціально-педагогічна діяльність», «соціально-педагогічна робота», «соціально-педагогічний процес», «соціальне виховання», «соціалізація».	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	2.Характеристика основних суб'єктів і об'єктів соціально-педагогічної роботи.	Сформувати поняття «суб'єкт соціально-педагогічної роботи», «об'єкт соціально-педагогічної роботи» та «клієнт соціально-педагогічної роботи». Уміти характеризувати види суб'єктів та об'єктів соціально-педагогічної роботи. Знати кваліфікаційні	Презентації, питання, вправи, тести

		характеристики, функції, посадові обов'язки соціального педагога як суб'єкта соціально-педагогічної роботи. Розуміти поняття «груповий суб'єкт соціально-педагогічної роботи». Вміти обґрунтувати роль ОТГ як важливого групового суб'єкта соціально-педагогічної роботи.	
2/2	3. Технологізація соціально-педагогічної роботи як актуальна проблема сучасності.	Розуміти поняття «форми соціально-педагогічної роботи» і «методи соціально-педагогічної роботи». Знати критерії ефективності та показники успішності соціально-педагогічної роботи. Уміти визначати, характеризувати та використовувати у професійній діяльності ресурси соціально-педагогічної роботи. Обґрунтовувати сучасне розуміння технологій соціально-педагогічної роботи.	Презентація, питання, вправи, тести
2/2	4. Інноваційно-орієнтований підхід в соціально-педагогічній роботі.	Аналізувати зміст понять «інновація», «нововведення», «соціально-педагогічна інновація». Знати основні характеристики інновацій та джерела соціально-педагогічних інновацій. Розуміти специфіку інноваційних технологій соціально-педагогічної роботи. Мати уявлення про інноваційні форми та методи роботи соціального педагога. Уміти використовувати інтерактивні технології у соціально-педагогічній роботі. Обґрунтовувати сучасне розуміння проектних технологій у професійній діяльності соціальних педагогів. Розуміти специфіку використання творчих технологій в сучасній соціально-педагогічній діяльності.	Презентація, питання, вправи, тести
2/2	5. Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді. Ресурси територіальної громади: їх види та специфіка.	Знати типові соціально-педагогічні проблеми територіальної громади. Уміти визначати, характеризувати та використовувати ресурси територіальної громади, ділові контакти з іноземними партнерами. Аналізувати зміст поняття «соціальна мобілізація», її складові елементи. Розуміти роль соціальної	Презентація, питання, вправи, тести

		мобілізації у розв'язанні соціально-педагогічних проблем у громаді. Моделювати молодіжну соціально-педагогічну роботу як ресурс територіальної громади.	
2/2	6. Зміст і особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей. Альтернативні форми сімейної опіки над дітьми.	Аналізувати зміст поняття «сім'я» як малу соціальну групу та соціальний інститут. Розуміти особливості роботи соціального педагога з різними типами сімей (проблемними і вразливими, дис- і псевдофункційними сім'ями, одно- і багатодітними, неповними та ін.). Знати типові міжнародні та вітчизняні орієнтири соціально-педагогічної роботи з вразливими сім'ями з дітьми. Розуміти специфіку соціально-педагогічної роботи з сім'ями, в яких є особи з інвалідністю та альтернативними формами сімейної опіки над дітьми.	Презентація, питання, вправи, тести
2/2	7. Насильство та жорстокість як складні соціально-педагогічні проблеми.	Мати уявлення про роль соціального педагога у попередженні та подоланні насильства і жорстокого ставлення щодо особи в сім'ї, групі, соціумі. Знати зміст соціально-педагогічної роботи з профілактики булінгу, мобінгу та ейджизму.	Презентація, питання, вправи, тести
2/2	8. Практики соціально-педагогічної роботи з представниками поколінь X, Y, Z та «Альфа».	Характеризувати загальні риси, тенденції соціально-педагогічної роботи з представниками поколінь X, Y, Z та «Альфа». Обґрунтовувати зміст соціально-педагогічної роботи в освітньому закладі. Аналізувати сутність соціально-педагогічного супроводу медіа та кіберсоціалізації людини. Володіти методами соціально-педагогічної профілактики формування жертв кіберсоціалізації та соціально-педагогічної корекції кіберзлочинності.	Презентація, питання, вправи, тести
2/-	9. Пріоритети соціальної педагогіки та соціально-педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.	Мати уявлення про соціально-педагогічне вирішення завдань соціального розвитку людини (групи, суспільства) в умовах наростання політичних, економічних і екологічних проблем суспільства. Аналізувати основи організації соціально-педагогічної підтримки людини на різних етапах	Презентація, питання, вправи, тести

		її життєвого шляху. Знати засади формування гуманістичних соціальних установок в соціумі як одне з найважливіших завдань соціальної педагогіки..	
2/-	10.Підготовка кваліфікованих кадрів як один з головних чинників розвитку соціальної педагогіки.	Знати рівні та ступені професійної освіти соціального педагога. Обґрунтовувати роль допрофесійної, професійної, післяпрофесійної освіти у професійному становленні соціального педагога. Аналізувати діяльність навчальних закладів з підготовки кадрів для соціальної сфери. Розуміти значення самоосвіти особистості як методу її самовдосконалення.	Презентації, питання, вправи, тести

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 3.	Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
ЗК 5.	Здатність комплексно використовувати знання у сфері соціально-педагогічної діяльності; прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки; використовувати ресурси держави, бізнесу та громадських організацій для вирішення проблем соціального благополуччя на основі принципів і технологій реалізації сучасного соціального партнерства; здійснювати моніторинг та оцінку ефективності соціально-педагогічних проектів та програм.
ЗК 8.	Здатність визначати, формулювати та професійно розв'язувати соціальні та педагогічні проблеми різних груп клієнтів; здатність передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них, постійно рухатися вперед, надихати інших, приймати рішення у складних ситуаціях, домагатися поставлених завдань.
ФК 1.	Уміння здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання.
ФК 2.	Здатність визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін в нормативно-правових документах; здійснювати підготовку та систематизацію матеріалів для повідомлень з актуальних проблем соціально-педагогічної діяльності та виступати перед різними аудиторіями (соціальні педагоги, вчителі, вихователі, батьки, громадськість).
ФК 8.	Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної

	діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу; проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері.
ФК 13	Здатність до координації зусиль різних організацій соціально-педагогічної сфери щодо вирішення соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту представників груп ризику.
Програмні результати навчання	
ПРН 3.	Здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 6.	Комплексно застосовувати знання з теорії і практики соціально-педагогічної діяльності, прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки.
ПРН 11.	Визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; оцінювати позитивні й негативні вияви діяльності громадських течій та рухів, визначати типологію дитячих та молодіжних об'єднань.
ПРН 13.	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 21.	Автономно розуміти та аналізувати принципи формування державної соціальної політики у контексті професійної соціально-педагогічної роботи, володіти сучасними технологіями інноваційної діяльності, застосовувати соціологічно, психолого- та комплексно-орієнтовані моделі соціально-педагогічного втручання
ПРН 24.	Доводити інформацію про соціально-педагогічні проблеми до громадськості, органів законодавчої і виконавчої влади через різні канали зв'язку; вміння готувати та оформляти управлінські документи.

Рекомендовані джерела

Базові

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання): навч. посіб. / А. Й. Капська та ін.; ред. І. Зверева, Г. Лактіонова; Християнський дитячий фонд, Київський національний педагогічний ун-т ім. М.Драгоманова. К.: Науковий світ, 2001. 129 с.
2. Архипова С. П. Соціальна педагогіка: навчально-методичний посіб. Черкаси; Ужгород : Мистецька лінія, 2002. 268 с.
3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2009. 208 с.
4. Богданова І. М. Соціальна педагогіка: навч. посіб. К. : Знання, 2008. 343 с.
5. Ворощук О. Л. Основи соціально-педагогічних досліджень: метод. реком. для студ. спец. 7.010105 – соціальна педагогіка. Івано-Франківськ: Плай, 2008. 39 с.
6. Євтух М. Б. Соціальна педагогіка: підруч. К.: МАУП, 2003. 232 с.

7. Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка: навч. посіб. Львів: Новий Світ–2000, 2007. 256 с.
8. Зозуляк Р. Етика соціально-педагогічної діяльності: метод. реком. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2007. 40 с.
9. Інтегрований курс соціально-педагогічної теорії і практики /за ред. І. М. Богданової. Одеса : Пальміра, 2005. 538 с.
10. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.
11. Капська А.Й., Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с.
12. Ковбас Б. І. Технології соціально-педагогічної діяльності (підготовка до державного іспиту): навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка». Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 184 с.
13. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики. Навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2019. 185 с.
14. Лукашевич М.П., Семігіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика). Навчальний посібник. К.: Каравела, 2018. 368 с.
15. Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф. Соціологія соціальної роботи: Теорія і практика. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 212 с.
16. Міщик Л. І. Вступ до спеціальності «Соціальна педагогіка»: навч. посіб. К.: Слово, 2013. 328 с.
17. Олексюк Н.С. The socio-pedagogical rehabilitation of children with peculiarities of the development as an impotent direction of social-pedagogical work. Topical issues of social pedagogy: Collective monograph. CARICOM, Barbados, 2017. 212p. P.123–135.
18. Олексюк Н.С. Соціальне виховання як основа етнічної соціалізації особистості в умовах транскультурного середовища. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Випуск 24 (II том): збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 262 с. С. 106-112.
19. Олексюк Н.С. Інтеграція соціально-виховних впливів сім'ї та школи у профілактиці девіантної поведінки дітей. Теорія та практика профілактичної роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки: український і міжнародний досвід: монографія / О. Янкович, О. Кікінежді, І. Козубовська, В. Поліщук, Г. Радчук та ін. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 300 с. С. 111–117.
20. Олексюк Н.С. Соціальна підтримка сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах: досвід і перспективи. Соціальна робота: виклики сьогодення : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 18-19 квітня 2019 р.) // Зб. наук. пр. Тернопіль, 2019. 307 с. С. 158–162.
21. Олексюк Н.С. Зміст роботи соціального педагога в центрі соціально-психологічної реабілітації: досвід і перспективи. Social Work and Education. Vol. 7, No. 2. Ternopil-Aberdeen, 2020. pp. 236-243. DOI: 10.25128/2520-6230.20.2.3.10.

22. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка: навч. посіб. К.:Кондор,2005. 560 с.
23. Пенішкевич О. І. Соціальна педагогіка: Модульна технологія навчального курсу: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун–т, 2010. 496 с.
24. Сабат Н. В. Технології соціально-педагогічної діяльності: метод. рекомендації з курсу. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 120 с.
25. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. І. Д. Зверєвої. К.: ЦУЛ, 2008. 336 с.
26. Соціальна педагогіка: навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверєва, Т. Г. Веретенко; за ред. О. В. Безпалько. К.: Академвидав, 2013. 312 с.
27. Соціальна педагогіка: підруч. / за ред. А. Й. Капської. К. : ЦУЛ, 2011. 488 с.
28. Соціальна педагогіка: теорія і технології: підруч. / за ред. І. Д. Зверєвої. К. : ЦНЛ, 2006. 316 с.
29. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: посібник / Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. Тернопіль: Астон, 2010. 304 с.
30. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З.П.Кияниця, Ж.В.Петрочко. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
31. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб.: У 2-х част. Ч. II. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, В.С.Петрович, Т.П. Цюман та ін./ За заг. ред.: Т. М. Журавель, З. П. Кияниці. К.: ОБНОВА КОМПАНІ,2017. – 348с.
32. Теслюк В. М. Технології соціально-педагогічної діяльності: Навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 360 с.
33. Технології соціально-педагогічної роботи / за заг. ред. проф. А. Й. Капської. К.: УДЦССМ, 2000. 372с.
34. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2012. 248 с.
35. Трубавіна І. М. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю: навч.-метод. посібник. К.: УДЦССМ, 2001. 72 с.

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.

Політика щодо термінів та перескладання завдань: завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними

текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час заняття	5
Змістовий модуль 1 (Теоретичні основи соціальної педагогіки як науки та практики) – усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	20
Змістовий модуль 2 – (Сучасні підходи до організації соціально-педагогічної роботи в Україні) – усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	30
Індивідуальне завдання	20
Екзамен – тести, завдання	30

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
64-74	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни